

Al jarenlang ben ik onder de indruk van Abraham Kuyper. Zijn visie op de heerlijkheid van Christus voor het hele leven, zijn creatieve benadering van het gereformeerd geloof in een wereld die nooit stilstaat, hoe hij vroomheid en ambitie combineerde, het spreekt me allemaal aan.

Door: James Eglinton

ABRAHAM KUYPER EN DE *BREXISTENTIAL* CRISIS

Ik ben geen Nederlander, maar Kuyper heeft veel buitenlandse liefhebbers. Veel meer dan in zijn eigen land, vermoed ik. Wat dat betreft ben ik geen uitzondering. Toch geloof ik dat ik wel uitzonderlijk ben als het om Kuypers bewonderaars in het buitenland gaat.

Dankzij mijn werk (ik ben universitair docent te Edinburgh, Schotland) beweeg ik me veel in internationale kringen. Daardoor kom ik regelmatig in contact met mensen die Kuyper boeiend vinden. Meestal zijn dat Amerikanen. Mensen wier cultuur een beetje op Kuypers ideaal lijkt: geen staatskerk of officiële religie,

wel de vrijheid om je eigen geloof te laten zien, waar wereldbeschouwing belangrijk is en waar jij je cultuur kunt vormen.

Heel anders dan Schotland. Hier hebben we wel een staatskerk. Schotten vinden het vaak vreemd om in het openbaar over hun geloof te spreken en onze cultuur is niet verzuild op basis van geloofsbelijdenis. Bij ons bepaalt je sociale klasse waar je hoort.

INSPIREREND VEELZIJDIG

Waarom zou een Schot Kuyper toch graag willen lezen? Als theoloog heb ik een bijzondere

belangstelling voor Kuyper: ik ben op zijn collega Herman Bavinck gepromoveerd, en daarom moest ik Kuyper erbij leren kennen. Maar ik stel die vraag meer in het algemeen. Is Kuyper nuttig voor gereformeerde christenen in het hedendaagse Schotland?

Mijn antwoord is ja, ondanks alle culturele verschillen tussen Schotland en Nederland. Maar tot voor kort vond ik dat niet omdat de brede visie van Kuyper zo toepasbaar zou zijn binnen mijn cultuur. In mijn traditie (ik ben lid van de *Free Church of Scotland*) hebben we al een soort eigen Kuyper, Thomas Chalmers, die

deze rol speelt in mijn theologische-culturele verbeelding.

In Chalmers en zijn tijdgenoten – onder anderen Hugh Miller – hebben Schotse gereformeerden al uitstekende voorbeelden van calvinistische prediking, wetenschap, journalistiek, enzovoorts. Vroeger wilde ik Kuyper lezen vanwege andere redenen. Hoe diep en ingewikkeld zijn gedachten soms waren. Hoe hij van alles deed – theoloog, predikant, journalist, schrijver, academicus, politicus op landelijk en internationaal niveau, wereldreiziger, vrome. Zo'n persoon hoeft niet ineens 'toe-